

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.506 van 6 april 2011
in de zaak A. 161.452/XIV-32.667**

In zake : 1. André BROSENS
 2. Caroline HOUBEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Els Empereur
 kantoor houdend te 2600 Antwerpen
 uitbreidingstraat 2
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Johan Claes
kantoor houdend te 2550 Kontich
Mechelsesteenweg 160
bij wie woonplaats wordt gekozen

2. de bestendige deputatie van de provincieraad
van ANTWERPEN

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 4 april 2005, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 25 januari 2005 van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening "houdende opheffing van de beslissing van de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen met betrekking tot de gedeeltelijke afschaffing van de voetweg 149 van de gemeente Brecht".

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 147.642 van 13 juli 2005 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekers hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partijen hebben elk een memorie van antwoord ingediend en de verzoekers hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

De verzoekers hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben elk een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 maart 2011.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Kristof Hectors, die loco advocaat Els Empereur verschijnt voor de verzoekers, en advocaat Quintin Willemart, die loco advocaat Johan Claes verschijnt voor de eerste verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partijen zijn sedert 5 april 2004 eigenaar van twee woonhuizen, gelegen aan de Dorpsstraat 6 en 8 te Brecht (Sint-Lenaerts), kadastraal bekend sectie D, nrs. 693/s/2 en 693/r/2.

3.2. Op 8 april 2004 verklaart de gemeenteraad van de gemeente Brecht zich principieel akkoord “om over te gaan tot het gedeeltelijk afschaffen van de voetweg nr. 149 zoals aangevraagd door Jan Snels, Meussen Maria en Meussen Rita”, onder meer overwegende dat de “voetweg nr. 149 reeds vele jaren niet meer gebruikt wordt” en “een gedeeltelijke afschaffing verantwoord is”.

Blijkens de voornoemde aanvraag heeft de afschaffing betrekking op het gedeelte van de voetweg nr. 149 dat loopt over de kadastrale percelen nrs. 893v en 893r.

3.3. Tijdens het openbaar onderzoek, dat van 16 april tot 30 april 2004 over de voormelde gedeeltelijke afschaffing wordt gehouden, worden geen bezwaren ingediend.

3.4. Op 13 mei 2004 beslist de gemeenteraad van de gemeente Brecht “definitief akkoord (te gaan) om over te gaan tot het gedeeltelijk afschaffen van de voetweg nr. 149 zoals aangevraagd door Jan Snels, Meussen Maria en Meussen Rita”.

3.5. Op 24 juni 2004 beslist de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen dat de “voetweg nr. 149 uit de atlas der buurtwegen van Brecht (...) gedeeltelijk (wordt) afgeschaft zoals door de gemeenteraad van Brecht wordt voorgesteld in zitting van 13 mei 2004, overeenkomstig voorgebracht plan opgemaakt door de landmeter Eric Van Hove”.

3.6. De voormelde beslissing tot gedeeltelijke afschaffing van de buurtweg nr. 149 wordt, blijkens een schrijven van 26 juli 2004 van het gemeentebestuur van Brecht aan het provinciebestuur van Antwerpen, “bekendgemaakt aan de bevolking vanaf zondag 18.07.2004 gedurende een periode van 8 dagen of tot 25.07.2004”. Hierbij wordt medegedeeld dat “tijdens deze periode van bekendmaking (...) geen bezwaren en of opmerkingen (werden) genoteerd”.

3.7. Met een schrijven van 2 augustus 2004 tekenen de verzoekende partijen bij de gouverneur van de provincie Antwerpen beroep aan tegen de “afschaffing van voetweg 149”.

3.8. Op 25 januari 2005 beslist de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening het voormelde beroep te verwerpen.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

De aangevoerde exceptie

4.1. De bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen verzoekt om buiten de zaak te worden gesteld, aangezien het verzoekschrift enkel het Vlaamse Gewest als tegenpartij aanduidt, de provincie Antwerpen buiten de procedure wordt gelaten, de verzoekende partijen er expliciet voor hebben gekozen om de procedure tegen het Vlaamse Gewest in te spannen en het volgens de rechtspraak van de Raad van State geenszins vereist is om de provincie Antwerpen bij de procedure te betrekken.

4.2. De verzoekende partijen repliceren dat het beroep wel degelijk tegen de bestendige deputatie was gericht en dat dit in het verzoek tot voortzetting ook uitdrukkelijk werd gesteld.

4.3. In haar laatste memorie laat de bestendige deputatie nog gelden dat haar naam en adres niet in het inleidend verzoekschrift worden vermeld, dat daarin enkel het Vlaamse Gewest als de verwerende partij wordt aangeduid en dat zij als dusdanig pas ter sprake komt in het verzoek tot voortzetting van de procedure van de verzoekende partijen. Ook betwist de bestendige deputatie dat uit het enig middel zou af te leiden zijn dat het mede tegen haar beslissing zou zijn gericht.

Beoordeling

4.4. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de beslissing van de bestendige deputatie van 24 juni 2004 en de beslissing van 25 januari 2005 van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening zijn tot stand gekomen in het kader van de procedure als bepaald in artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen (buurtwegenwet). In de eerst vermelde beslissing wordt overigens uitdrukkelijk gesteld dat ze met toepassing van het voornoemde artikel 28 wordt genomen. De Nederlandse vertaling van dit laatste artikel luidt als volgt:

“De aanleg, de afschaffing of de wijziging van een buurtweg moeten voorafgegaan zijn van een onderzoek.

De beraadslagingen der gemeenteraden worden onderworpen aan de bestendige deputatie van de provinciale raad, welke beslist behoudens beroep bij de Koning vanwege de gemeente of van de belanghebbende derden.

De beslissingen van de deputatie worden bekendgemaakt door de colleges van burgemeester en schepenen, van de zondag af na dezelve ontvangst en blijven gedurende acht dagen aangeplakt.

Het beroep bij de Koning schorst de beslissingen. Het moet uitgeoefend en aan de gouverneur overgemaakt worden, binnen de vijftien dagen volgende op de in vorige paragraaf vermelde bekendmaking”.

4.5. De Vlaamse regering die, zoals te dezen, geadieerd wordt met toepassing van artikel 28 van de buurtwegenwet, oefent een goedkeuringstoezicht uit ten aanzien van de beslissingen van de bestendige deputatie. Het aan goedkeuring onderworpen besluit van de deputatie is niet uitvoerbaar zolang het niet is goedgekeurd door de bevoegde minister. Door de goedkeuring ervan stelt de bevoegde minister zijn beslissing niet in de plaats van deze van de deputatie. De

goedgekeurde beslissing blijft in het rechtsverkeer aanwezig en is vatbaar voor vernietiging. In tegenstelling tot wat de bestendige deputatie voorhoudt, is het beroep, blijkens de uiteenzetting van het enig middel, ook tegen de beslissing van de bestendige deputatie gericht. Zo wordt in dit middel betoogd dat uit het besluit van de bestendige deputatie op geen enkele manier is op te maken welk deel van de voetweg nu afgeschaft is. Het beroep dient derhalve in die zin te worden uitgelegd dat zowel de nietigverklaring van de beslissing van 24 juni 2004 van de bestendige deputatie als van de beslissing van 25 januari 2005 van de eerste verwerende partij, waarbij de eerstgenoemde beslissing wordt goedgekeurd, wordt gevorderd.

4.6. De door de bestendige deputatie aangevoerde omstandigheid dat zij in het verzoekschrift niet als verwerende partij werd aangeduid, brengt niet met zich mee dat zij buiten de zaak moet worden gesteld. De rechtspleging voor de Raad van State is van inquisitoriale aard en het is de Raad van State die de verwerende partij aanduidt. De bestendige deputatie werd door het aangewezen lid van het auditoraat terecht als de tweede verwerende partij aangeduid aangezien, zoals hoger gesteld, ook een door haar genomen beslissing wordt bestreden.

Gelet op wat voorafgaat is er geen grond om het verzoek van de bestendige deputatie om buiten de zaak te worden gesteld, in te willigen.

V. Onderzoek van de middelen - ambtshalve middel

5.1. De bevoegdheid van de steller van de akte raakt de openbare orde en moet desnoods door de Raad van State ambtshalve worden opgeworpen.

5.2. Zoals hoger gesteld (randnummer 4.4), is de beslissing van de eerste verwerende partij van 25 januari 2005 tot stand gekomen in het kader van de procedure als bepaald in artikel 28 van de buurtwegenwet.

5.3. Ondanks het opschrift “ministerieel besluit houdende opheffing van de beslissing van de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen met

betrekking tot de gedeeltelijke afschaffing van de voetweg 149 van de gemeente Brecht”, heft de beslissing van de eerste verwerende partij de beslissing van 24 juni 2004 van de bestendige deputatie niet op, maar beslist zij tot de verwerping van het door de verzoekende partijen tegen de beslissing van de bestendige deputatie ingestelde beroep, daarbij verwijzend naar decreten en besluiten betreffende de ruimtelijke ordening. De eerst vermelde beslissing verwijst verder nergens naar de buurtwegenwet, en in het bijzonder niet naar artikel 28 ervan, terwijl dit de enige rechtsgrond is waarop de eerste verwerende partij haar beslissing kon stoelen. Voorts wordt in deze beslissing overwogen dat “het beroep geen bezwaren bevat omtrent aspecten van ruimtelijke ordening”, “dat het af te schaffen deel van de buurtweg over twee vacante bouwpercelen loopt, waarvan één moeilijk bebouwbaar wordt door de weg” en dat “de afschaffing van de buurtweg ruimtelijk aanvaardbaar is”.

5.4. Gelet op wat voorafgaat, komt het voor dat eerste verwerende partij, ondanks haar overweging dat “de weg al vele jaren niet meer gebruikt wordt”, niet de haar op grond van artikel 28 van de buurtwegenwet toekomende goedkeuringsbevoegdheid heeft uitgeoefend, maar het beroep van de verzoekende partijen heeft verworpen, zich daarbij decisief steunend op motieven van ruimtelijke ordening, waartoe zij niet bevoegd was.

Ambtshalve dient dan ook te worden vastgesteld dat de bestreden beslissing van de eerste verwerende partij artikel 28 van de buurtwegenwet schendt.

VI. Heropening der debatten

6. Het aangewezen lid van het auditoraat heeft zich beperkt tot het onderzoek van het ambtshalve aangevoerde middel, dat evenwel enkel leidt tot de nietigverklaring van de beslissing van 25 januari 2005 van de eerste verwerende partij. Zoals gesteld onder randnummer 4.5 is het beroep ook gericht tegen de beslissing van de bestendige deputatie van 24 juni 2004, die als goedgekeurde

beslissing in het rechtsverkeer aanwezig blijft en vatbaar is voor vernietiging. Er is derhalve grond om in de thans voorliggende zaak een aanvullend onderzoek van het enig middel te bevelen, waarin de verzoekende partijen tevens de onwettigheid van de door hun bestreden beslissing van de bestendige deputatie aanvoeren.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt het besluit van 25 januari 2005 van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening "houdende opheffing van de beslissing van de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen met betrekking tot de gedeeltelijke afschaffing van de voetweg 149 van de gemeente Brecht."

2. De debatten worden heropend.

3. Het door de auditeur-generaal aangewezen lid wordt belast met een aanvullend onderzoek van de zaak.

4. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 6 april 2011,
door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

André Beirlaen,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Christophe Verhaert,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Christophe Verhaert

André Beirlaen